

2. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навчальний посібник. 2-ге видання. Київ : Академвидав, 2012. 352 с.

3. Ковальчук В. І. Професійна підготовка майбутніх фахівців у системі фахової передвищої освіти : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2019. 310 с.

4. Литвинова С. Г. Цифровізація освіти: сучасні підходи та технології : монографія. Київ : Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, 2020. 220 с.

5. Фіцула М. М. Педагогіка : навчальний посібник. 3-тє видання, стереотипне. Київ : Академвидав, 2009. 560 с.

РЕВА Світлана

*викладач, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,
відділення агроінженерії*

ВСП «Глухівський агротехнічний фаховий коледж Сумського НАУ»

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДИК І ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАКЛАДАХ ФАХОВОЇ ОСВІТИ

Сучасний етап суспільного розвитку характеризується інтенсивними процесами цифровізації, інформатизації та інноваційних перетворень у різних сферах діяльності, зокрема в освіті. За таких умов особливої актуальності набуває модернізація освітнього процесу в закладах фахової освіти, що передбачає впровадження сучасних педагогічних технологій і методик навчання, спрямованих на підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців. Трансформації в економічній сфері, динаміка ринку праці та підвищення вимог до рівня професійної компетентності зумовлюють необхідність оновлення змісту, форм і методів навчання.

Інноваційні педагогічні технології є важливим чинником формування професійних компетентностей, розвитку критичного мислення, творчого потенціалу та здатності здобувачів освіти до самостійного прийняття рішень. Застосування цифрових освітніх платформ, інтерактивних методів навчання, проєктних технологій і елементів дистанційної освіти забезпечує підвищення ефективності освітнього процесу та його адаптацію до сучасних соціально-економічних викликів.

У педагогічній практиці інноваційні освітні технології реалізуються через різноманітні методи та організаційні форми навчання. До найбільш поширених належать змішане, дистанційне, проєктне та проблемно-орієнтоване навчання, кейс-метод, технології розвитку критичного мислення, а також використання цифрових освітніх ресурсів і платформ. Їх застосування сприяє активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти, підвищенню рівня навчальної мотивації та формуванню навичок самостійного здобуття й опрацювання інформації.

Використання сучасних освітніх технологій створює передумови для реалізації практикоорієнтованого навчання, розвитку професійних

компетентностей і формування готовності здобувачів освіти до ефективної професійної діяльності. Інтерактивні методи навчання, моделювання професійних ситуацій, виконання проектних завдань і застосування цифрових ресурсів забезпечують розвиток аналітичного мислення, комунікативних умінь і здатності до прийняття обґрунтованих рішень.

Модернізація освітнього процесу у закладах фахової освіти виступає одним із пріоритетних напрямів розвитку сучасної освітньої системи, що зумовлено потребою підготовки конкурентоспроможних фахівців, здатних функціонувати в умовах динамічних соціально-економічних змін і технологічного прогресу. У цьому контексті особливого значення набувають науково обґрунтовані підходи до організації освітнього процесу, орієнтовані на підвищення якості професійної підготовки.

Інноваційні методики навчання спрямовані на активізацію пізнавальної діяльності здобувачів освіти, розвиток їхнього творчого потенціалу та формування здатності до самостійного здобуття знань. На відміну від традиційних методів, що передбачають переважно репродуктивний характер навчання, інноваційні підходи базуються на активній участі здобувачів освіти в освітньому процесі, використанні інтерактивних форм взаємодії, співпраці та рефлексії.

Важливим аспектом упровадження інноваційних методик є їх орієнтація на формування професійних компетентностей. Використання сучасних педагогічних підходів забезпечує не лише засвоєння теоретичних знань, а й розвиток практичних умінь і навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності, що сприяє підвищенню рівня підготовки фахівців і їх конкурентоспроможності на ринку праці.

Особливого значення інноваційні методики набувають у системі фахової освіти, де навчальний процес має чітко виражену практичну спрямованість. Використання інтерактивних форм навчання, моделювання професійних ситуацій, виконання практичних і дослідницьких завдань забезпечує формування професійних умінь і навичок, а також інтеграцію теоретичних знань із практичною діяльністю.

Суттєвим компонентом сучасних педагогічних технологій є інформаційно-комунікаційні технології, які значно розширюють можливості організації освітнього процесу. Використання електронних освітніх ресурсів, онлайн-платформ, мультимедійних засобів і цифрових інструментів підвищує доступність навчальної інформації, забезпечує інтерактивність навчання та створює умови для індивідуалізації освітнього процесу.

Серед інноваційних педагогічних технологій важливе місце займає проєктне навчання, що передбачає виконання здобувачами освіти комплексних практичних завдань, спрямованих на розв'язання конкретних професійно орієнтованих проблем. Такий підхід ґрунтується на інтеграції теоретичних знань і практичного досвіду, що забезпечує формування цілісного уявлення про майбутню професійну діяльність. У процесі реалізації проєктів здобувачі освіти набувають навичок самостійного планування роботи, постановки цілей, пошуку та критичного аналізу інформації, прийняття обґрунтованих рішень і ефективної

командної взаємодії [4, с.322]. Крім того, проектне навчання сприяє розвитку відповідальності за результати власної діяльності, ініціативності, креативності та здатності до самоорганізації, що є важливими складовими професійної компетентності сучасного фахівця.

Проблемно-орієнтоване навчання ґрунтується на створенні навчальних ситуацій, що відображають реальні або наближені до реальних професійні проблеми й потребують від здобувачів освіти самостійного пошуку шляхів їх розв'язання. Такий підхід стимулює активну пізнавальну діяльність, сприяє розвитку аналітичного та критичного мислення, формуванню дослідницьких умінь і навичок аргументованого обґрунтування власної позиції. У процесі роботи над проблемними завданнями здобувачі освіти вчаться формулювати гіпотези, здійснювати аналіз і синтез інформації, оцінювати різні підходи до розв'язання проблем і застосовувати набуті знання в практичній діяльності [3, с.91].

Кейс-метод як ефективна педагогічна технологія передбачає системний аналіз реальних або змодельованих професійних ситуацій (кейсів), що відображають типові або нестандартні умови діяльності фахівця. Застосування цього методу сприяє формуванню вмій комплексного аналізу інформації, виявлення ключових проблем, оцінювання альтернативних варіантів рішень і вибору найбільш доцільних із них. Робота з кейсами також розвиває навички аргументації, комунікації, прийняття колективних рішень і відповідальності за їх результати, що має важливе значення для професійної підготовки [1, с.108].

Інтерактивні технології навчання, зокрема дискусії, мозкові штурми, робота в малих групах, ділові та рольові ігри, забезпечують активну взаємодію всіх учасників освітнього процесу. Їх застосування сприяє формуванню комунікативних компетентностей, розвитку критичного мислення, уміння аргументовано відстоювати власну позицію та враховувати думки інших. Крім того, інтерактивні методи підвищують рівень навчальної мотивації, активізують пізнавальну діяльність здобувачів освіти та створюють сприятливі умови для формування навичок співпраці, що є необхідними для успішної професійної діяльності в сучасному соціально-економічному середовищі.

Важливу роль у професійній підготовці здобувачів освіти відіграють цифрові технології, зокрема електронні освітні ресурси, освітні платформи, онлайн-курси та віртуальні лабораторії, використання яких розширює можливості навчального процесу, забезпечує доступ до актуальної інформації та сприяє формуванню цифрової компетентності.

Перспективним напрямом розвитку сучасної освіти є змішане навчання, що поєднує традиційні аудиторні форми з онлайн-компонентами, забезпечуючи гнучкість організації навчального процесу та врахування індивідуальних особливостей здобувачів освіти.

Впровадження інноваційних педагогічних технологій у систему фахової освіти сприяє підвищенню якості освітнього процесу, розвитку професійних компетентностей і формуванню готовності майбутніх фахівців до ефективної професійної діяльності. Інтеграція цифрових технологій є ключовим чинником

модернізації освітнього середовища та забезпечення його відповідності вимогам сучасної цифрової економіки й ринку праці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Боярська-Хоменко А., Собченко Т. Інноваційні методи навчання у професійній освіті // Український педагогічний журнал. 2025. № 2. С. 105–114. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-2-105-114>

2. Рева С.В. Інтеграція цифрових технологій в освіту: шлях від концепції до реалізації. *Освітній процес сьогодення: досягнення, виклики, перспективи* : збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю м. Тернопіль (25 квітня 2025 р.). Тернопіль, 2025. С. 260-261.

3. Рева С.В. Сучасні підходи до викладання аграрних дисциплін в умовах трансформації освіти. *Сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку природничо-математичних наук та методика їх викладання: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції* (м. Глухів, 30-31 жовтня 2025 р.). Глухів, 2025. С. 321-326.

РОЖКОВА Анастасія

*асистент кафедри професійної освіти,
ресторанного і туристичного бізнесу
Луганського національного університету
імені Тараса Шевченка*

ДЕФІЦИТ СЕНСОМОТОРНОГО ДОСВІДУ В УМОВАХ ТОТАЛЬНОЇ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ: ДИДАКТИЧНІ РИЗИКИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ПОДОЛАННЯ

Стрімка трансформація професійної освіти під впливом «Industry 4.0» призвела до того, що цифрові інтерфейси стали домінуючим середовищем формування професійних компетенцій. Проте, тотальна віртуалізація навчального процесу виявила серйозну психолого-педагогічну проблему: розрив між високим рівнем теоретичної та цифрової грамотності здобувачів освіти та їхньою неспроможністю до безпосередньої мануальної взаємодії з фізичними об'єктами.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю подолання протиріччя між вимогами сучасного виробництва до «тілесного інтелекту» фахівця та обмеженими можливостями сенсорного відгуку в цифрових освітніх технологіях. Дефіцит сенсомоторного досвіду не лише знижує якість практичної підготовки, а й трансформує когнітивні механізми засвоєння знань, що ставить перед дидактикою виклик: як зберегти глибину фахової майстерності в епоху безтілесних технологій.

Сьогоднішня професійна освіта перебуває в стані парадоксальної трансформації. З одного боку, цифровізація відкриває небачені раніше можливості для візуалізації складних процесів та безпечного моделювання небезпечних виробничих ситуацій. З іншого – ми дедалі частіше стикаємося з